

ATIK, EKOLOJİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMLARININ SANAT İLE İLİŞKİSİNİ İNCELEYEN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Bibliometric Analysis of Postgraduate Theses Examining the Relationship Between Waste, Ecology and Sustainability Concepts and Art

Eyüp Günaydın¹

Makale Bilgisi	Özet
<i>Araştırma Makalesi</i> <i>Gönderilme:</i> 15 Ocak 2024 <i>Kabul:</i> 25 Ocak 2024 <i>Yayın:</i> 25 Şubat 2024 <i>Anahtar kelimeler:</i> Ekolojik Sanat, Atık, Sürdürülebilir Sanat	Üzerinde yaşadığımız doğanın değerinin anlaşıldığı şu günlerde insan kaynaklı meydana gelen ekolojik problemler ve insanlara olan etkileri insanlara doğa kavramını tekrardan hatırlatmıştır. Bu araştırma atık, ekoloji, sürdürülebilir sanat kavramlarını içeren lisansüstü tezleri bibliyometrik şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilen araştırmada doküman analizi tekniği ile incelenen 95 lisansüstü tez yer almaktadır. Araştırma kapsamında; Tezlerin yıllara göre dağılımı nasıl olmuştur? Tezlerin üniversitelere göre dağılımı nasıl olmuştur? Tezlerin ana bilim dallarına göre dağılımı nasıl olmuştur? Tezlerin akademik düzeyleri nedir? Tezlerde kullanılan yöntemler nelerdir? Tezlerde atık, sürdürülebilirlik ve ekolojik bağlamlarında ele alınan konular nelerdir? Tezlerde yararlanılan yerli ve yabancı kaynakların dağılımı nasıldır? şeklinde araştırma problemlerine cevap aranmıştır.
Article Information	Abstract
<i>Research Article</i> <i>Received:</i> January 15, 2024 <i>Accepted:</i> January 25, 2024 <i>Published:</i> February 25, 2024 <i>Keywords:</i> Ecological Art, Waste, Sustainable Art	In these days when the value of the nature we live in is understood, human-induced ecological problems and their effects on people have reminded people of the concept of nature again. The aim of this research is a bibliometric study of postgraduate theses on waste, ecology, and sustainable art. The study, which was conducted with a qualitative research method, included 95 postgraduate theses examined by document analysis technique. In the scope of the research, what is the distribution of theses over the years? What is the distribution of the theses over the years? How were the theses distributed according to universities? How were the theses distributed according to the main branches of science? What are the academic levels of the theses? What are the methods used in the theses? What are the issues addressed in the theses in the context of waste, sustainability, and ecology? What is the distribution of domestic and foreign sources used in the theses? answers to research problems were sought in the following form.

Kaynak/Cite: Günaydın, E. (2024). Atık, ekoloji ve sürdürülebilirlik kavramlarının sanat ile ilişkisini inceleyen lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Lokum Sanat ve Tasarım Dergisi*, 2(1), 30-45.

 iThenticate
İntihal / Plagiarism

Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve yayın öncesi intihal taraması yapılmıştır. / This article has been reviewed by at least two reviewers and has been checked for plagiarism before publication.

¹ Sanatta Yeterlik Öğrencisi, Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Resim Ana Sanat Dalı, eyupgunaydinn@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4758-5697

GİRİŞ

İnsanlık dünya üzerinde var olduğundan bu yana sürekli kendini bir rahata kavuşturma, bir şeylere hükmetme arzusu içerisinde olmuştur. Yaşadığı yerküre üzerinde sürekli keşif halinde olmuştur. Bu keşifler doğrultusunda değerli gördüğü alanları bencil bir şekilde yerküreden söküp alarak kendi hakimiyetine geçirerek işlemiş ve birer tüketim metası haline getirmiştir. Şahin'e göre "yalnızca kullanım amacıyla üretilen nesnelere ya da kullanım değerinden ibaret olan maddeler meta değildirler; ancak başka bir ürünle değiştirmek ya da satmak için bir şey yapılırsa, yani nesnede bir değişim değeri söz konusu ise, o nesne bir metadır" (Şahin, 2021, s.1808). Bu süreç yerküre üzerinde son kullanılabilir kaynak kalmayana dek bu şekilde işlemeye devam edecektir. İşlenen hammaddelerin birer ürün haline getirilip toplum tarafından tüketildikten sonra işlevini yitirerek doğada çözünmesi uzun yıllar alan hatta hiç çözünmeyen birer çöp konumuna gelmektedir. İşlenmeden önce yerküreye ait bir parça iken insanlar tarafından işlenip tüketildikten sonra doğaya tamamen aykırı birer nesne haline almaktadır. Günümüz Antroposen Çağında estetik bir yanı bulunmayan ve de doğaya hiçbir şekilde ait olmayan nesnelere oluşturduğu yığınlar artık fazlasıyla görünür hale gelerek doğa ve üzerinde yaşayan insanlar, hayvanlar, bitkiler için bir sorun haline dönüşmüştür. Kayahan ve Çevik'e göre ise "bu tahribatın fark edilip önlemler alınması gerekliliğine dair bilinç 20. Yüzyılın ortalarında oluşmuştur. Endüstrileşme, nüfus artışı, kentleşme ve hızlı tüketimin bir sonucu olarak çevre bilincinin oluşması gerekliliği doğmuştur" (Kayahan, Çevik, 2021, s.3). Bu sorun sanat alanında ele alınacak olursa ekolojik sanat, atık, sürdürülebilir sanat gibi kavramların ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Ekolojik sanat kavramı Çınar'ın da ifade ettiği gibi; "doğaya verilen yıkımın evrensel boyutlara ulaşmasıyla 1960'lı yıllarda sanatçılar aktivist bir tutum ile ekolojik sorunlara karşı eleştirel bir tavır takınmışlardır. Ekolojik Sanat, çevre sorunlarına vurgu yaparak, çevre dostu bir metodolojiye odaklanan çağdaş bir sanat hareketi olarak ortaya çıkmıştır" (Çınar, 2019, s.205). Eraydın'a (2019, s.3) göre sürdürülebilirlik kavramı; "gelecek kuşaklar için uygun bir ekolojik altyapıyı sürdürme/sağlama ihtiyacı ile ilgili etik bir endişeyi ifade etmektedir." Bu kavramlar bağlamında üretilen görsel, işitsel ve yazılı sanatsal işler içinde bulunduğumuz durumun farkına varmamızı sağlayan ve bir değişimin olması gerektiğini savunan, çalışmalar olmuştur. Bu araştırma ile günümüz Antroposen Çağında dünya üzerinde yaşayan hemen hemen tüm canlılar tarafından hissedilen görsel, işitsel ve yazınsal olarak fazlaca karşılaştığımız atık, ekolojik ve sürdürülebilir sanat kavramlarını içeren lisansüstü tezleri incelemek amaçlanmıştır. Bu araştırma 1996–2023 tarihleri arasında atık, ekoloji ve sürdürülebilir sanat kavramları üzerine yazılmış olan 94 tezin bibliyometrik olarak analizi yapıyor oluşu bu araştırmayı diğerlerinden farklı kılmaktadır.

2020-2023 tarih aralığında Ekolojik, atık ve sürdürülebilirlik kavramlarına görsel sanatlar alanında yazılan güncel makaleler üzerinden bir doküman analizi yapıldığında; "Çağdaş Sanatta İleri Dönüşüm Ve Çöpün Olanaklarını Keşfetmek" (İlden, Sarıca, 2023), "Sanat Terapilerinde Geri Ve İleri Dönüşüm Örneği "Sıfır Atık Köyü Kamikatsu" (Çelikbaş, Korkmaz ve Köse, 2023), "Çağdaş Sanatta Bozulan Doğa" (Özden, 2023), "Çağdaş Sanatta Doğanın İzlerine Dair Bireysel Söylemler" (Pazarlıoğlu Bingöl, 2023), "Ekolojik Sanat Bağlamında 2. Uluslararası Perre Sanat Çalıştayı Üzerine Bir İnceleme" (Kuruçay, Gök, 2023), "Fiona Hall'un Enstalasyonlarında Doğa Ve Kültür İlişkisi" (Şen Akkaş, 2023), "Sürdürülebilir Tüketim Davranışları Üzerine Sürdürülebilir Sanat" (Aslan, 2023), "Biyo Ve Ekolojik Sanat Bağlamında Yedinci Kıta" (Özeskici, 2023), "Çağdaş Sanatta Sürdürülebilirlik Teması Bağlamında Arılarla Oluşturulan İş Birliği"

(Kaya, 2022), “Doğanın Sanata Yansımaları Ve Ekolojik Sanat” (Tan, 2022), “Doğaya Hakim Olma Düşüncesinden Doğa Dostu Metodolojiye Evrilme Sürecinde Ekolojik Sanat” (Yağmur, Özer, 2022), “Joseph Beuys’un 7000 Meşe Projesinin Greimas’ın Göstergibilim Çözümleme Yöntemiyle İncelenmesi” (Şahin, Arat, 2022), “Olafur Eliasson’un Sanatında Bir Ortaklık Alanı Olarak Doğanın Yeniden Üretimi” (Aksoy, 2022), “Rüzgar Enerjisiyle Yapılan Sanatın Ekolojik Bağlamda İncelenmesi” (Yayan, Taşpunar, 2022), “Süreç Teolojisinin Ekolojik Düşünce Üzerinden Sanatsal Pratiklerle İlişkilendirilmesi” (Değirmenci, Feypoğlu, 2022), “Antroposen Çağında Ekolojik Sanat David Buckland, Terike Haapoja ve Mel Chin’in Ekolojik Sanat Projeleri” (Çakıroğlu, 2022), “Çevre Bilinci Bağlamında Sürdürülebilir Sanatsal Dil” (Kayahan, Çevik, 2021), “Sürdürülebilirlik Bağlamında Moda ve Sanat İlişkisi” (Akdemir, Korkmaz, 2021), “Bir Kıyamet Söyleminden Çıkış Arayışları Ekolojik Sanatta Yeni Yaklaşımlar” (Aksoy, 2021), “İnsan Ve Doğa Ekseninde Ekolojik Sanat” (Arıkan, 2021), “Çevresel Sanat Uygulamalarının Sürdürülebilirliğe Katkısı ve Biyomimikri” (Karataş, 2020), “Eko-Dijital Uzamda “Tüketim” Odaklı Sanatçı Okumaları” (Kırmızıgül, 2020), isimli makalelerine ulaşılmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırma, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Tez Merkezinde yayınlanan lisansüstü tezlerin doküman analizi yöntemiyle incelendiği nitel bir araştırmadır. “Sosyal ya da beşeri bir probleme bireylerin veya grupların atfettiği anlamları keşfetme ve anlamaya yönelik bir yaklaşımdır. Araştırma süreci; soruların ve işlem basamaklarının geliştirilmesi, genellikle katılımcıların kendi ortamlarından veri toplanması, özel durumlardan genel temalara ulaşılarak tümevarımsal veri analizi yapılması ve araştırmacının verilerin anlamını yorumlama aşamalarını kapsamaktadır.” (Creswell, 2017, s.248). Araştırmanın amaçları doğrultusunda gerçekleştirilen veri toplama sürecinin ilk aşamasında; YÖK Tez merkezinin internet sayfasından çevrimiçi tarama yapılmıştır.

The screenshot shows the 'Gelişmiş Tarama' (Advanced Search) section of the Tez Merkezi website. The search criteria are as follows:

Aranacak Kelime(ler)	Aranacak Alan	Arama Tipi	Yıl	Tez Türü	Dil	Grubu	Durumu
atık	Tümü	Sadece yazılan şekilde	<=Yıl<=	Seçiniz	Seçiniz	Seçiniz	Seçiniz
ve sanat	Tümü	Sadece yazılan şekilde	Seçiniz	Seçiniz	Seçiniz	Seçiniz	Seçiniz
ve	Tez Adı	Sadece yazılan şekilde	Üniversite	Seç	Seç	Seç	Seç

Buttons: Bul, Temizle

Görsel 1. Atık Sanat kavramının aranma şekli

Kaynak: (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>)

Çalışmanın İlk olarak Görsel 1’de görüldüğü gibi ilgili sayfada yer alan gelişmiş tarama sekmesi seçilerek çıkan ekranda aranacak kelimeler başlığı altında birinci sırada yer alan boşluğa “Atık” ikinci sırada yer alan boşluğa ise “Sanat” kelimeleri yazılmıştır. “Aranacak Alan” başlığı altında bir önceki yazdığımız arama kelimelerinin karşılıklarına denk gelen boşluklarda “Tümü” seçeneği seçilmiş ve “Arama Tipi” başlığı altındaki seçeneklerden ise “Sadece Yazılan Şekilde” seçeneği seçilerek sayfanın alt kısmında yer

alan “Bul” sekmesine basılarak arama yapılmıştır. Yapılan arama işlemi sonucunda 2002-2023 tarihleri arasında tamamlanan 86 lisansüstü teze ulaşılmıştır.

The screenshot shows the 'Gelişmiş Tarama' (Advanced Search) section of the Tez Merkezi website. The search criteria are as follows:

Aranacak Kelime(ler)	Aranacak Alan	Arama Tipi	Yıl	Tez Türü	Dil	Grubu	Durumu
ekolojik	Tümü	Sadece yazılan şekilde	<=Yıl<=	Seçiniz	Seçiniz	Seçiniz	Seçiniz
ve sanat	Tümü	Sadece yazılan şekilde	İzin Durumu	Seçiniz	Seçiniz	Seçiniz	Seçiniz
ve	Tez Adı	Sadece yazılan şekilde	Üniversite	Seç			
			Enstitü	Seç			

Buttons: Bul, Temizle

Görsel 2. Ekolojik Sanat kavramının aranma şekli

Kaynak: (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>)

“Ekolojik Sanat” kavramı içinde Görsel 2’de olduğu gibi yine aynı arama işlemleri uygulandığında 1991-2023 tarihleri arasında tamamlanan 152 lisansüstü teze ulaşılmıştır.

The screenshot shows the 'Gelişmiş Tarama' (Advanced Search) section of the Tez Merkezi website. The search criteria are as follows:

Aranacak Kelime(ler)	Aranacak Alan	Arama Tipi	Yıl	Tez Türü	Dil	Grubu	Durumu
sürdürülebilir	Tümü	Sadece yazılan şekilde	<=Yıl<=	Seçiniz	Seçiniz	Seçiniz	Seçiniz
ve sanat	Tümü	Sadece yazılan şekilde	İzin Durumu	Seçiniz	Seçiniz	Seçiniz	Seçiniz
ve	Tez Adı	Sadece yazılan şekilde	Üniversite	Seç			
			Enstitü	Seç			

Buttons: Bul, Temizle

Görsel 3. Sürdürülebilir Sanat kavramının aranma şekli

Kaynak: (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>)

“Sürdürülebilir Sanat” kavramı içinde Görsel 3’te olduğu gibi yine aynı şekilde arama işlemi yapıldığında 1998-2023 tarihleri arasında tamamlanan 134 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bu üç ayrı arama sonucu 372 lisansüstü teze ulaşılmıştır. İkinci aşama olarak tezlerin içerikleri incelenmiş Atık ve Sanat, Ekolojik Sanat ve Sürdürülebilir Sanat kavramlarını içeren 92 tezin içerik analizi yapılmış sadece “53663-175038” numaralı tezlere YÖK tez üzerinden sadece özet kısımlarına erişilebilmesinden dolayı özetleri üzerinden içerik analizi yapılarak araştırma sorularına yanıt olacak bulgulara ulaşılmıştır.

BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

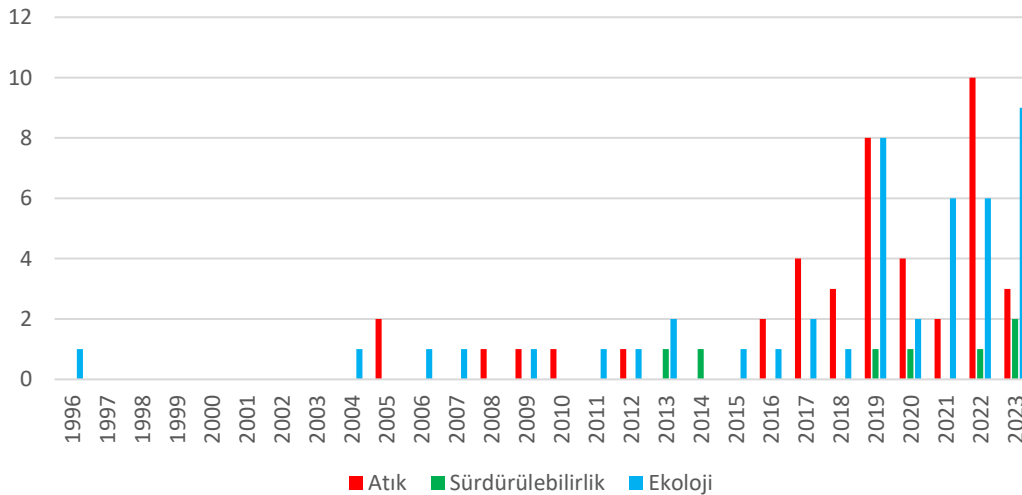
Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda Doktora ve Sanatta Yeterlik tezlerine oranla yüksek lisans tezlerinin daha fazla olduğu görülmüştür. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda ilk olarak 1996 yılında ekoloji alanında tez yazıldığı görülmüş ve sonrasındaki yedi yıl boyunca bu kavramları içeren sanat alanında

hiçbir tez yazılmamıştır. Düzenli olmasa da belirli aralıklarla 2004 yılında tekrardan ekoloji ile başlayıp atık ve sürdürülebilir sanat kavramları tezlere konu olmaya başlamıştır. Lisansüstü tezlerin düzenli olarak 2019 yılından itibaren yazılmaya başlandığı ve en çok tezin ekolojik sanat alanında yazılarak tamamlandığı Hacettepe Üniversitesi'nin olduğu görülmüştür.

Doğa Algısının Değişimi

“Doğa, insanı da içinde barındıran ve onun da dahil olduğu, canlı ve cansız tüm varlıkları kapsayan geniş bir çerçevede ele alınmalıdır” (Pazarlıoğlu Bingöl, 2023, s.139). İnsan doğaya ait ve yaşamını sürdürebilmesi için doğaya ihtiyaç duyan bir canlıdır. Doğa üzerinde insan kaynaklı çevresel sorunların meydana gelmeye başladığı zaman dilimi ile ekoloji, atık, sürdürülebilirlik kavramlarının da filizlenmeye başladığı söylenebilir. Bu süreç modern felsefenin öncüleri Descartes ve Bacon'ın ortaya atmış oldukları doğa karşısında aklın hakim güç olduğu düşüncesi insanların doğaya karşı algının değişimi ile başlamıştır. 18. ve 19. yüzyıllarda başlayan Endüstri Devrimi ile insanın aklını kullanarak doğa karşısında iktidar olma düşüncesi sonucunda doğa bir sömürü nesnesi haline dönüşmüştür. Bu doğrultuda “doğanın sunduğu bütün kaynaklar bilimsel gelişmeler ile insan tarafından bir laboratuvara dönüştürülmüş böylece insanın kutsallık atfettiği doğa mistiklikten tamamen mekanik bir boyutta algılanmaya başlamıştır” (Arıkan, 2021, s.80). İnsan merkezli kuramsal bilgi doğru bir şekilde yönetilemediği için “Doğal kaynakların kontrolsüzce kullanımı, buna bağlı olarak başta iklim değişikliği olmak üzere çevrede meydana gelen değişimler, gittikçe insan hayatının gündelik akışını, hatta sağlığını olumsuz etkileyen bir boyut kazanmıştır” (Oğurlu, Türkoğuz ve Aksu, 2018, s.264). Doğa üzerinde meydana gelen bu olumsuz süreçler insanın ona olan duygusal bağını merkezine alan ekoloji, atık, sürdürülebilirlik gibi kavramların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu kavramlar makale, bildiri, tez gibi bilimsel araştırmalarda konu olarak seçilmeye başlanması toplumu doğanın içinde bulunduğu duruma dikkat çekerek görünür kılmaktadır.

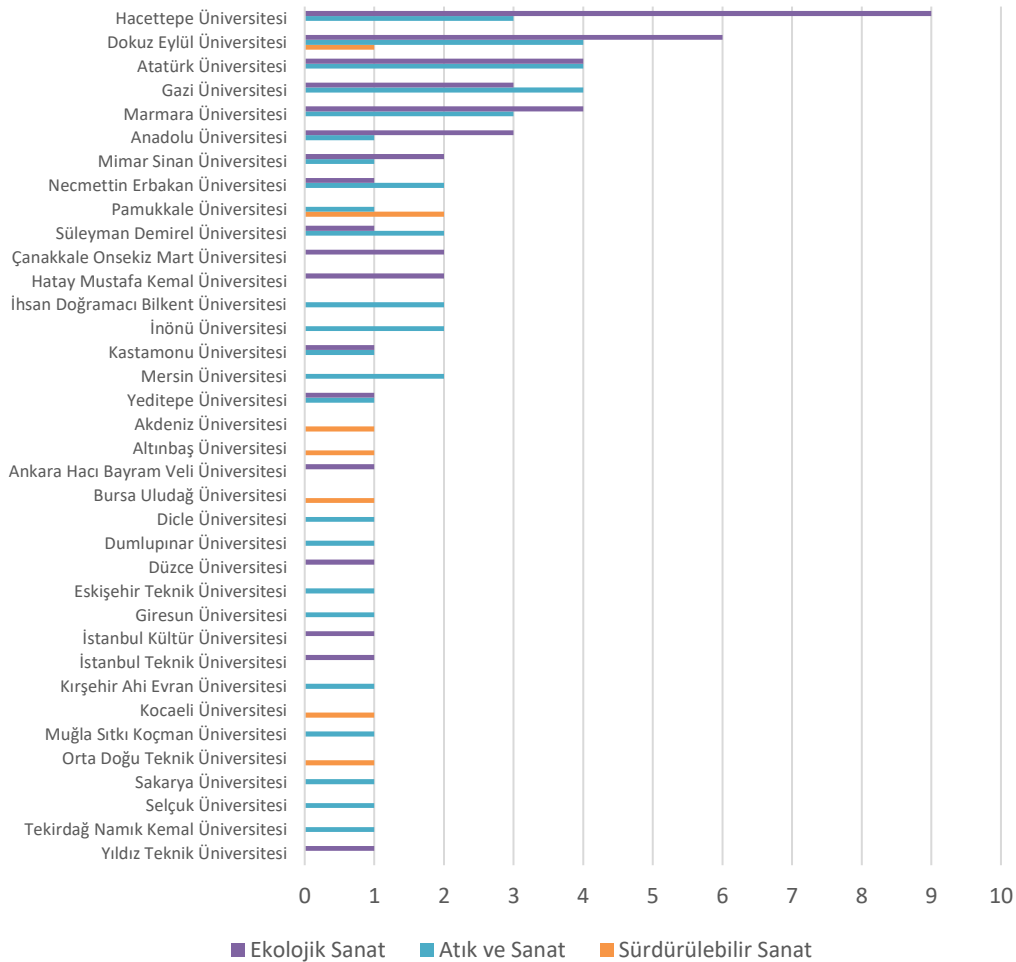
Araştırmanın ilerleyen kısmında; ekolojik sanat, atık ve sanat, sürdürülebilir sanat kavramlarını inceleyen tezlerden elde edilen bulguların aktarımı yapılmıştır. Araştırmanın amacına bağlı kalarak yöneltile sorulara ilişkin bulguların sonuçları sırası ile paylaşılmıştır. Araştırmanın ilk sorusu; tezlerin yıllara göre dağılımı sorgulanmaktadır. İlgili soruya yanıt olacak veriler Şekil 1’de yer almaktadır.

Şekil 1. Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 1’de ki verilere göre, ekolojik sanat kavramının 1996 yılında tez konusu olarak incelendiği, atık ve sanat kavramının ilk olarak 2005 yılında tez konusu olarak incelendiği, sürdürülebilir sanat kavramının ise 2006 yılında tez konusu olarak incelendiği görülmektedir. 1997 ve 2003 yılları arasında bu üç kavram üzerine herhangi bir tez yazılmamıştır. 2012 yılında bu üç kavramında tezlerde incelenmek üzere seçildiği görülmektedir. 2019 yılından itibaren ekolojik sanat, atık ve sanat, sürdürülebilir sanat kavramlarının düzenli olarak tez araştırma konusu olarak belirlendiği görülmektedir. Bunun yanı sıra İstanbul Kültür Sanat Vakfı tarafından 2019 yılında 16’ncısı düzenlenen İstanbul Bienali Nicolas Bourriaud’ın küratörlüğünde “Yedinci Kıta” başlığıyla gerçekleştirilmiştir. Yedinci Kıta “Sanatı, insanın etkilerini, takip ettiği yolları, bıraktığı izleri ve insan-olmayanlarla etkileşimini araştıran bir antropoloji olarak tanımlıyor. Bienal ana başlığını, Antroposen çağının küresel ısınmayla birlikte en gözle görünür sonuçlarından biri olan, Pasifik Okyanusu’nun ortasındaki devasa atık yığınından alıyor” (İKSV, 2024). Bienal kapsamında yer alan çalışmalar ile toplumda “bilinçsiz tüketim, çarpık kentleşme, yalnızlaşma ve doğanın tahrip edilmesi gibi problemler doğa üzerinde bir bilinç oluşturma fikrini geliştirmiştir.” (Özeskici, 2023, s.63). İstanbul Bienali’nin de etkisiyle atık, ekoloji, sürdürülebilirlik kavramları önem kazanmıştır. 2022 yılı atık ve sanat kavramının en çok araştırma konusu olarak seçildiği yıl olmuştur.

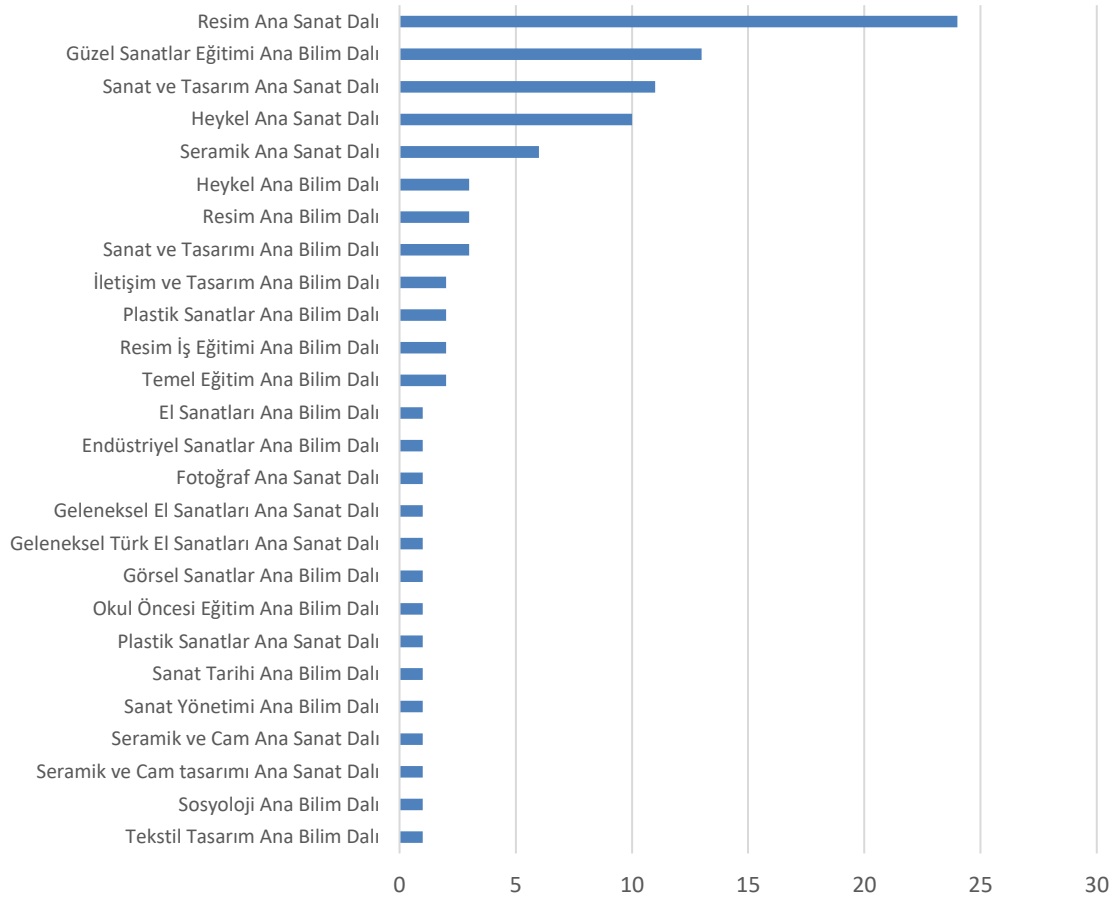
Araştırmanın ikinci sorusunda tezlerin tamamlandığı üniversitelerin analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler Şekil 2’de yer almaktadır.

Şekil 2. Lisansüstü Tezlerin Tamamlandığı Üniversiteler

Şekil 2’de ki verilerden ilgili lisansüstü tezlerin 36 farklı üniversitede tamamlandığı görülmektedir. Atık ve sanat kavramını tezlerinde dokuz defa inceleyen Hacettepe Üniversitesi listenin üst sırasında yer almaktadır. Listenin İlk beş sırasında yer alan üniversiteler arasında sadece Dokuz Eylül Üniversitesi ekolojik sanat, atık ve sanat ve sürdürülebilir sanat kavramlarının üç kavramında yer aldığı toplam 11 tez yazılmıştır. Atatürk Üniversitesi’nde dört defa ekolojik sanat ve dört defa da atık ve sanat kavramlarını içeren toplam sekiz tez yazılmıştır. Atık ve sanat kavramını içeren tezlerin Dokuz Eylül Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve Gazi Üniversite’lerinde eşit olduğu görülürken, bu üniversiteleri çeşitli sayılardaki tezler ile diğer üniversiteler takip etmektedir.

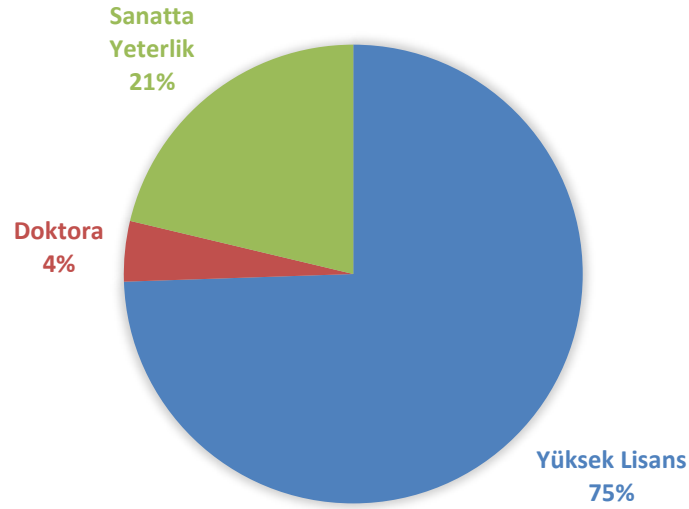
Araştırmanın üçüncü sorusunda tezlerin tamamlandığı anabilim dallarına göre dağılımının analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler Şekil 3’te yer almaktadır.

Şekil 3. Lisansüstü Tezlerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımı

Şekil 3’te ilk sırada 24 tez ile Resim Ana Sanat Dalı yer almaktadır. Listenin ikinci sırasında 13 tez ile Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, üçüncü sırada Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı, dördüncü sırada ise Heykel Ana Sanat Dalı yer almaktadır. Bu ana bilim dallarının haricinde 22 farklı ana bilim dalı ya da ana sanat dalı sıralanmaktadır.

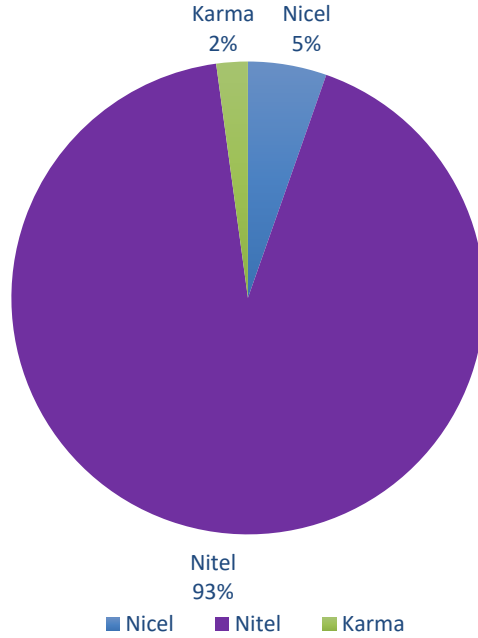
Araştırmanın dördüncü sorusunda tezlerin akademik düzeylerinin analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler Şekil 4’te yer almaktadır.

Şekil 4. Lisansüstü Tezlerin Akademik Düzey Dağılımı

Şekil 4'teki grafik incelendiğinde sürdürülebilir sanat, atık ve sanat, ekolojik sanat kavramlarının en çok yüksek lisans tezi düzeyinde incelendiği görülmektedir. Konular ile ilgili tezlerin 70 tanesi yüksek lisans tezi olurken, 20 tanesi sanatta yeterlik tezi ve 4 tanesi de doktora tezi olmuştur.

Araştırmanın beşinci sorusunda tezlerde kullanılan bilimsel araştırma yöntemlerinin analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler Şekil 5'te yer almaktadır.

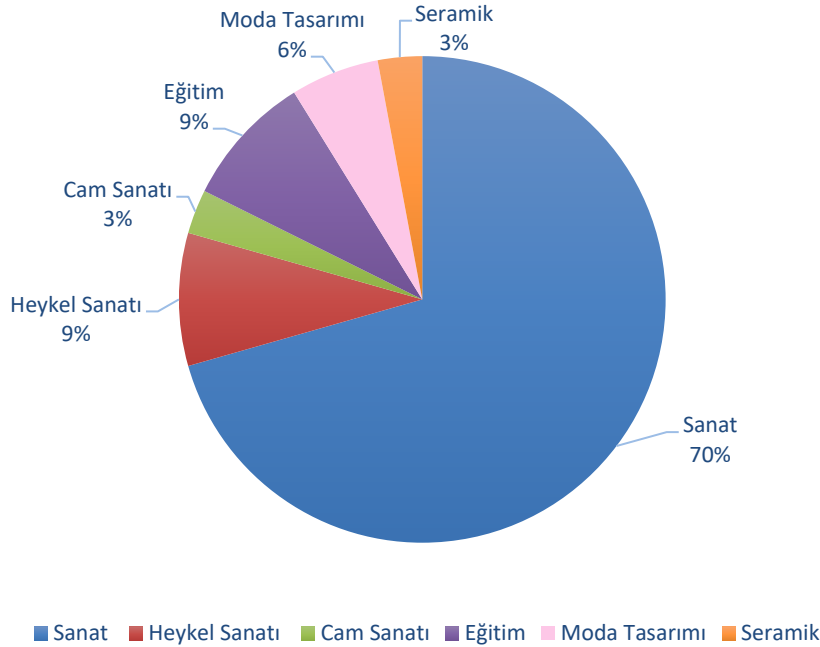
Şekil 5. Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Bilimsel Araştırma Yöntemleri

Şekil 5'teki verilere göre araştırmanın yürütüldüğü tezlerin yazarları; nicel, nitel ve karma araştırma yöntemlerinden yararlandıkları görülmektedir. Tezlerin %93'ünde nitel araştırma yöntemleri, %5'inde nicel araştırma yöntemleri, %2'sinde ise karma araştırma yöntemleri kullanıldığı görülmektedir.

Araştırmanın altıncı sorusunda atık, sürdürülebilirlik ve ekoloji bağlamlarında oluşturulan tezlerde ele alınan konuların analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler sırası ile aşağıda yer almaktadır.

Atık ve Sanat

Atık yaşamımız içerisinde kullanım değeri kalmayan her şeye verilen isim şeklinde tanımlanabilir. İlk zamanlarda hiçbir değere sahip olmayan atık günümüzde doğal kaynakların hızlı bir şekilde tüketilmesinden dolayı ihtiyaç duyulan bir nesne haline dönüşmüştür. Atık nesnelere sanayi alanının yanı sıra, gelişen teknoloji ile birçok farklı alanda kullanılmaktadır. Sanat alanına da sızmıştır. “20. yy başlarında kübizm akımıyla sanat alanında kullanılan atık nesne, sanat nesnesi tanımının değişmesine yol açmış ve klasik malzeme dışında malzemelerle de sanat eseri üretilebileceği düşüncesinin doğmasına neden olmuştur” (Sağlam ve Enginoğlu, 2016, s.46). Bununla birlikte atık nesnelere var oldukları ortamdaki ilk defa sanatın içine dahil edilmeye başlanmıştır. Atık nesnelere dönüşerek toplumun karşısına birer sanat eseri olarak çıkmıştır. Sanat tarihinden örnek verecek olduğumuzda ilk akla gelen sanatçı Marcel Duchamp olacaktır. “Duchamp, hazır-yapıtları ile sanatı felsefi bir boyutta değerlendirmiştir. Sanatı yüzyıl boyunca etkileyecek bu devrim, günlük hayatın bir parçası olan ve her an kullandığımız nesnelere gerek felsefi gerekse mizahi ve hicivsel yanı ile sanat ürünlerine yeni bir anlayış kazandırmıştır” (Sevim ve Boz, 2011, s.112). Günümüzde atık teknoloji ile gelişen olanaklar çerçevesinde seramik, moda, heykel, resim ve cam gibi sanatın birçok farklı alanında hem hammadde olarak hem de bilimsel araştırmalarda konu olarak seçildiği görülmektedir.

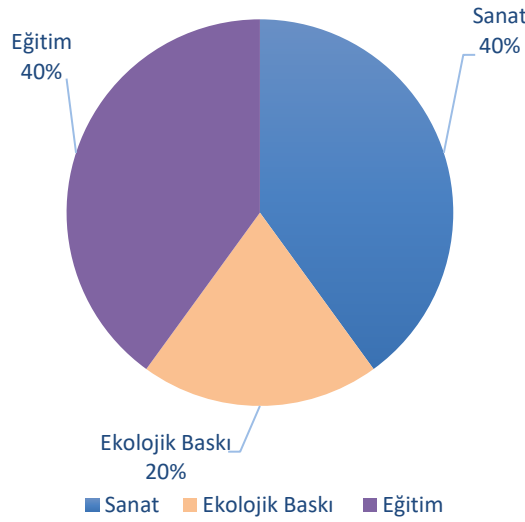

Şekil 6. Lisansüstü Tezlerde Atık Kavramı ve İlişkili Olduğu Konular

Şekil 6'daki grafik incelendiğinde atık kavramını toplam 34 tezde araştırma konusu olarak seçildiği görülmektedir. Atık kavramı bu tezlerde altı farklı konu başlığı altında incelenmiştir. Konu başlıkları ve tez sayıları şu şekildedir; Atık ve Sanat İlişkisi 24 tezde, Atık ve Heykel Sanatı İlişkisi üç tezde, Atık ve Cam Sanatı İlişkisi bir tezde, Atık ve Eğitim İlişkisi üç tezde, Atık ve Moda Tasarımı İlişkisi iki tezde, Atık ve Seramik Sanatı İlişkisi bir tezde incelendiği görülmüştür.

Sürdürülebilirlik ve Sanat

Sürdürülebilirlik kavramı hammaddeye olan arz talep dengesinin bozulması sonucu küresel bağlamda tüm toplumların önemle üzerinde durdukları bir kavram olarak ifade edilmektedir. Sanat her alanda olduğu gibi dünya üzerindeki doğal kaynakların dengeli bir şekilde kullanılması üzerine toplumsal bilinçliliği sağlama da önemli bir rol üstlenmektedir. Sürdürülebilir sanatın temel felsefesi “insanın doğayı kullanması değil, doğanın ya da çevrenin bir parçası olmasına dayanmaktadır” (Karataş, 2020, s.734). Bu bağlamda sürdürülebilir sanat kavramı türlerine göre biyo sanat, eko tasarım, ekolojik sanat, arazi sanatı olarak şekillenmektedir (Aslan, 2023, s.111). Araştırma kapsamında incelenen sürdürülebilir sanat kavramının lisansüstü tezlerdeki konu çeşitliliği ise sanat, ekolojik baskı ve eğitim olarak sıralanmaktadır.

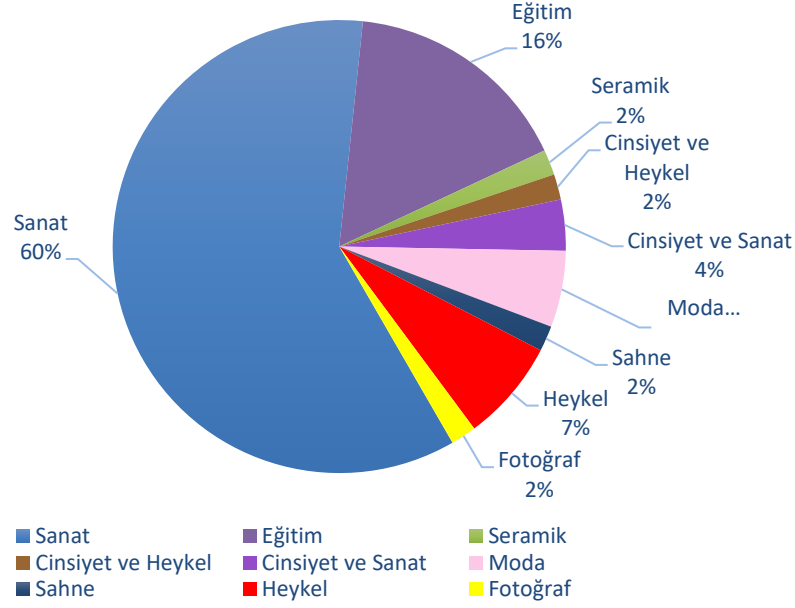

Şekil 7’deki grafik incelendiğinde sürdürülebilirlik kavramını toplam beş tezde araştırma konusu olarak seçildiği görülmektedir. Sürdürülebilirlik kavramı bu tezlerde üç farklı konu başlığı altında incelenmiştir. Konu başlıkları ve tez sayıları şu şekildedir; Sürdürülebilirlik ve Sanat ilişkisi iki tezde, Sürdürülebilirlik ve Ekolojik Baskı Sanatı ilişkisi bir tezde, Sürdürülebilirlik ve Eğitim iki tezde incelendiği görülmüştür.

Ekoloji ve Sanat

Ekoloji kavramı canlıların yaşam alanlarıyla kurdukları ilişkiyi inceleyen bir bilim dalı olduğu bilinmektedir. “Yunanca ‘oikos’ ev, oturlan yer kökünden türeyen ekoloji terimi, evin bilimi olarak kavrandığında, doğa ve insanın çevresiyle kurduğu daha kapsamlı ilişkilere işaret etmektedir” (Susamoğlu, 2018, s.97). Bu ilişkiler doğrultusunda ulaştığı doğal kaynakları kullanarak hayatını kolaylaştırmıştır. İlerleyen süreçte doğaya karşı olan saygınlığını yitiren insan bu kaynakları bilinçsiz olarak kullanmaya başlamıştır. Aşırı tüketim ve tahribin sonucu insan ve doğa arasındaki bağın koptuğu ve ekolojik sorunların meydana geldiği görülmüştür. 19. yüzyılın sonlarına doğru Endüstri devrimine paralel olarak başlayan doğanın yıkımı sanatta konu ve malzeme olarak kullanılmıştır. “Stankiewicz ve Krug’un (1997) deyiimiyle sanat ve ekoloji çevresel problemleri tanımlamak ve bunların nasıl restore edileceği konusunda iş birliğine gitmiştir. Çevresel endişelerin toplum ve yaşam merkezli olması da ekoloji temelli sanat çalışmalarına sosyal bir işlev yüklemiştir” (Mamur, 2017, s.1001). Sanatçılar tarafından oluşturulan bu sanat çalışmaları “sanat-doğa arasındaki ilişki de farklı bir boyut kazanmaya başlamıştır. Açık alanlarda yapılan çalışmalar, farklı amaçsal ayırım noktalarına göre “Yer Sanatı”, “Arazi

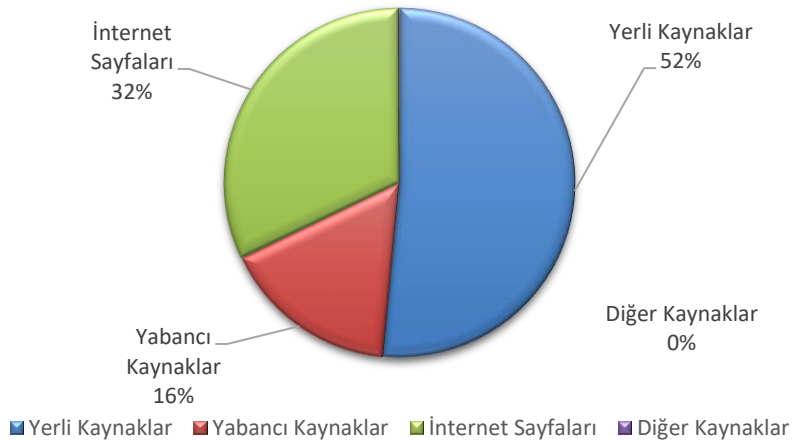
Sanatı”, “Yeryüzü Sanatı”, “Çevresel Sanat”, “Ekosanat”, “Ekolojik Sanat” gibi üst başlıklar altında tanımlanmıştır” (Aydın ve Zümrüt, 2013, s.53). Bu bağlamda araştırma kapsamında incelenen ekolojik sanat kavramının lisansüstü tezlerdeki konu çeşitliliği sanat, fotoğraf, sahne sanatları, heykel, moda, queer sanat, seramik ve eğitim şeklinde sıralanmaktadır.

Şekil 8. Lisansüstü Tezlerde Ekoloji Kavramı ve İlişkili Olduğu Konular

Şekil 8’deki grafik incelendiğinde ekoloji kavramını toplam 55 tezde araştırma konusu olarak seçildiği görülmektedir. Ekoloji kavramı bu tezlerde dokuz farklı konu başlığı altında incelenmiştir. Konu başlıkları ve tez sayıları şu şekildedir; Ekoloji ve Sanat ilişkisi 33 tezde, Ekoloji ve Eğitim ilişkisi dokuz tezde, Ekoloji ve Seramik Sanatı ilişkisi bir tezde, Ekoloji, Cinsiyet ve Heykel Sanatı ilişkisi bir tezde, Ekoloji, Cinsiyet ve Sanat ilişkisi iki tezde, Ekoloji ve Moda Tasarımı ilişkisi üç tezde, Ekoloji ve Sahne Sanatları ilişkisi bir tezde, Ekoloji ve Heykel Sanatı ilişkisi dört tezde, Ekoloji ve Fotoğraf Sanatı ilişkisi bir tezde incelendiği görülmüştür.

Araştırmanın yedinci sorusunda tezlerde yararlanılan yerli ve yabancı kaynakların dağılımı incelenmiştir. Elde edilen veriler Şekil 9’ da yer almaktadır.

Şekil 9. Lisansüstü Tezlerde Yararlanılan Yerli ve Yabancı Kaynakların Dağılımı

Araştırmayı oluşturan lisansüstü tezlerin kaynakçalarına bakıldığında araştırmacılar 4623 yerli kaynak (%52), 1470 yabancı kaynak (%16), 2875 internet sayfalarından (%32) yararlandıkları görülmüştür. Diğer kaynaklar olarak belirtilen başlıkta ise kaynak olarak yararlanılan dört film, bir görüşme yer almaktadır. Bu araştırma kapsamında YÖK tez sisteminden iki adet teze erişim sağlanamadığı için o tezlerin kaynakça verileri eklenememiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Atık, Ekoloji, Sürdürülebilir Sanat kavramlarını içeren lisansüstü tezleri incelemek için yapılan bu araştırma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Öncelikle YÖK bilgi sistemindeki verilere göre ülkemizde güncel verilere göre 127 devlet, 74 vakıf toplam 205 adet aktif olarak çalışan üniversite olduğu bilinmektedir. Bu üniversiteler arasından sadece 36 tane üniversitenin lisansüstü programlarında atık, ekoloji ve sürdürülebilir sanat kavramlarını içeren lisansüstü tezlerin yazıldığı belirlenmiştir.

Araştırmayı oluşturan bu üç kavram arasında sadece ekolojik sanat kavramına 1996 yılında yer verildiği ve yaklaşık yedi sene boyunca bir hareketlilik olmadığı görülmektedir. 2004 yılından itibaren tezlerde yer bulmaya başlayan bu konular günümüze doğru yaklaştıkça tezler üzerinde konu olarak seçilme oranları ile çevre sorunlarının daha görünür hale gelmesi ile doğru orantılı bir artış olduğu görülmektedir. YÖK bilgi sistemindeki güncel verilere göre Türkiye’de 16567 adet yüksek lisans programı bulunduğu bilinmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sisteminde 20.04.2016 tarihli, 29690 sayılı resmi gazete yayınlanan Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine göre yüksek lisans programı; “Madde 6 – (1) Tezli yüksek lisans programı öğrencinin bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak bilgilere erişme, bilgiyi derleme, yorumlama ve değerlendirme yeteneğini kazanmasını sağlar” (Resmi Gazete, 2016, 29690) şeklinde ifade edilmiştir. Doktora programı; “Madde 15 – (1) Doktora programı, öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel problemleri, verileri geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma, analiz etme ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli becerileri kazandırır” (Resmi Gazete, 2016, 29690) şeklinde açıkça ifade edilmiştir. Araştırma kapsamında lisansüstü tezlerin dağılımına göre elde edilen veri %75 oranında yüksek lisans programı alanında olmuştur. Doktora programı alanında elde edilen %25 oranı bilgiyi düzenlemenin yanı sıra bu kavramlar üzerine yeni bir şeylerin ya da var olan bakış açısını daha farklı açılardan bakmayı sağlayacak önerilerin yer aldığı doktora programlarının bu alanlar üzerinde yaptığı araştırma sayısının yetersiz olduğu görülmüştür. Evrene hakim olma iç güdüsü ile çıktığımız bu yola doğa ile aramızdaki bağı kendi eylem ve söylemlerimizle yok ettiğimiz Antroposen Çağında doğa kavramının eksikliği oldukça fazla hissedilmektedir. Bu eksikliği onarmak için kullanılması gereken yöntemlerden bir tanesi de sanat olmuştur. Mamurun da ifade ettiği gibi; “Son yıllarda sanat araştırmalarında ve sanat üretimlerinde çevre bilinci ile sanatın kesiştiği görülür. Sanatçılar eserleri yoluyla dünyanın ekolojik ve çevresel bütünlüğünün korunmasına dönük bir algı oluşturmaya odaklanmaktadır. Aynı şekilde bu ekolojik sanat üretimlerine paralel olarak sanat eğitimcilerinin de ekoloji ve sürdürülebilirlik bağlamında çevresel konulara odaklanarak kuramsal bir yapı oluşturmaya giriştikleri görülmektedir” (Mamur, 2017, s.1001). Bu eksikliğin tekrardan onarılması için yeni bakış açılarına, düşünelere ve yorumlara ulaşılması için doktora tezlerine ağırlık verilmesi önerilmektedir.

Araştırma kapsamında yer alan lisansüstü tezler kullanılan bilimsel araştırma yöntemleri açısından incelendiğinde ağırlıklı olarak nitel araştırma yönteminin nicel

araştırma yöntemine göre daha çok tercih edildiği görülmüştür. Ancak her araştırmanın kendi içeriğine göre araştırma deseninin olduğu unutulmamalıdır. Bu araştırmayı oluşturan üç kavramın konularına göre analizi yapıldığında ekoloji kavramının dokuz farklı konu ile ilişkili şekilde ele alınması konu olarak daha çok tercih edilmesini sağladığı söylenebilir. Araştırma dahilinde incelenen tezlerin kaynak verilerinin incelenmesi sonucu yerli kaynaklara göre yabancı ve internet kaynaklarına daha az yer verildiği görülmüştür. Bu doğrultuda günümüz teknoloji çağında internet kaynaklarının daha da arttırılabileceği söylenebilir. Tezlerin incelendiği bu araştırmanın haricinde atık, ekoloji ve sürdürülebilirlik kavramlarının sanat ile ilişkisini sorgulayan makaleler üzerinden bir araştırma yapılabilir.

Etik İlkeler

Bu çalışma etik kurul izni gerektirmemektedir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Çalışma tek yazarlıdır.

Çatışma Beyanı

Bu makalenin yazarı tarafından herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması belirtilmemiştir.

KAYNAKÇA

Aksoy, H. (2022). Olafur Eliasson'un sanatında bir ortaklık alanı olarak doğanın yeniden üretimi. *Malatya Turgut Özal Üniversitesi İnsanat: Sanat Tasarım ve Mimarlık Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 41-61.

Aksoy, H. (2021). Bir kıyamet söyleminden çıkış arayışları: Ekolojik sanatta yeni yaklaşımlar. *Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 10, 35-46.

Aslan, T. (2023). Sürdürülebilir tüketim davranışları üzerine sürdürülebilir sanat. *Yıldız Journal of Art and Design*, 9(2), 104-114.

Akdemir, İ. & Korkmaz, F. D. (2021). Sürdürülebilirlik bağlamında moda ve sanat ilişkisi. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 191-207.

Arıkan, H. (2021). İnsan ve doğa ekseninde ekolojik sanat. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 7(1), 76-87. <https://doi.org/10.22252/ijca.878968>

Aydın, İ. & Zümrüt, Y. (2013). Doğa ve sanat ekseninde farklı yaklaşımlar. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 4(4), 53-78.

Creswell, J.W. (2017). *Araştırma deseni "nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları"* (Çev. S.B. Demir) (3. Baskı). Eğiten Kitap.

Çakıroğlu, E. (2022). Antroposen çağında ekolojik sanat: David Buckland, Terike Haapoja ve Mel Chin'in ekolojik sanat projeleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(1), 24-39. <https://doi.org/10.17494/ogusbd.985661>

Çelikbaş, Ö. E., Korkmaz, A. & Köse, H. (2023). Sanat terapilerinde geri ve ileri dönüşüm örneği "sıfır atık köyü Kamikatsu", *Avrasya Beşeri Bilim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 55-74. <https://doi.org/10.7596/abbad.31072023.003>

Çınar, S. (2019). Ekolojik sanat projeleri'nde okyanus atıklarının sanatsal nesnelere dönüşümü. *Uluslararası Disiplinlerarası ve Kültürlerarası Sanat*, 4(9), 203-215.

Değirmenci, N. & Feyzoğlu, T. E. (2022). Süreç teolojisinin ekolojik düşünce üzerinden sanatsal pratiklerle ilişkilendirilmesi. *Sanat Dergisi*, 1(39), 2-11.

Eraydın, Ö. (2019). Sürdürülebilir sanat ve keçe https://www.academia.edu/41411437/sürdürülebilir_sanat_ve_keçe

Kayahan, Z. & Çevik, N. (2021). Çevre bilinci bağlamında sürdürülebilir sanatsal dil. *Akademik Sanat*, (14), 1-11.

Karataş, T. (2020). Çevresel sanat uygulamalarının sürdürülebilirliğe katkısı ve biyomimikri. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (24), 721-744.

Kırmızıgül, F. (2020). Eko-dijital uzamda "tüketim" odaklı sanatçı okumaları. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, (25), 215-235.

Mamur, N. (2017). Ekolojik sanat: Çevre eğitimi ile sanatın kesişme noktası. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 1000-1016. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.316297>

Mert Kaya, F. (2022). Çağdaş sanatta sürdürülebilirlik teması bağlamında arılarla oluşturulan iş birliği. *Malatya Turgut Özal Üniversitesi İnsanat: Sanat Tasarım ve Mimarlık Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 62-81.

Oğurlu, İ., Türkoğuz, S. & Aksu, G.A. (2018). Doğa eğitimi projelerinin katılımcı profili ve yaygın etkisinin değerlendirilmesi: IDE projeleri örneği. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 262-283.

Özden, L. (2023). Çağdaş sanatta bozulan doğa. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (43), 237-271. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.1240762>

Özeskici, E. (2023). Biyo ve ekolojik sanat bağlamında Yedinci Kıta. *ARTS: Artuklu Sanat ve Beşeri Bilimler Dergisi*, (9), 59-74. <https://doi.org/10.46372/arts.1183446>

Pazarlıoğlu Bingöl, M. (2022). Çağdaş sanatta doğanın izlerine dair bireysel söylemler. *The Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 13(1), 136-154.

Sağlam, F. & Enginoğlu, T. (2016). Atık nesnelere sanat eğitiminde kullanılması. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(14), 45-58.

Sevim, C. & Boz, G. (2011). Hazır nesnelere ve teknoloji sanatta kullanımı ve seramik sanatına yansımaları. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 1(1), 111-135.

Şahin, D. & Arat, K. N. (2022). Joseph Beuys'un 7000 Meşe projesinin Greimas'in göstergebilim çözümleme yöntemiyle incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 228-242. <https://doi.org/10.54282/inijoss.1077870>

Şahin, H. (2021). Tüketim kültürü bağlamında sanatın metalaşması. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 88, 1807-1820. <https://doi.org/10.7816/idil-10-88-08>

Şen Akkaş, Ş. (2023). Fiona Hall'un enstalasyonlarında doğa ve kültür ilişkisi. *Sanat ve Yorum*, (41), 23-30.

Susamoğlu, F. (2018). Güncel sanatta ekolojik yaklaşımlar ve ekozofi kavramı. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (41), 96-103. <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.453183>

Tan, Y. (2022). Doğanın sanata yansımaları ve ekolojik sanat. *Malatya Turgut Özal Üniversitesi İnsanat: Sanat Tasarım ve Mimarlık Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 21-41.

Taşpunar, B. K. & Yayan, G. (2022). Rüzgar enerjisiyle yapılan sanatın ekolojik bağlamda incelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 92-105.

Kuruçay, B. & Gök, M. F. (2023). Ekolojik sanat bağlamında 2. uluslararası Perre sanat çalıştayı üzerine bir inceleme. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (43), 204-236. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.1238185>

Yağmur, Ö. & Özer, Y. (2022). Doğaya hakim olma düşüncesinden doğa dostu metodolojiye evrilme sürecinde ekolojik sanat. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 12(2), 447-464. <https://doi.org/10.20488/sanattasarim.1221742>

Yıldız İ. S. & Sarıca, S. (2023). Çağdaş sanatta ileri dönüşüm ve çöpün olanaklarını keşfetmek. *Sanat ve Yorum* (41), 82-89.

İnternet Kaynakları

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=21510&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

<https://istatistik.yok.gov.tr/>

<https://bienal.iksv.org/tr/16-istanbul-bienali/yedinci-kita>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Art is a multifaceted field covering various styles and media. Art, the first examples of which date back thousands of years, has developed in a sense that it has differentiated both in terms of the materials used and the way it is applied with the influence of technology over time. With the diversification of aesthetic perception and artistic production possibilities, art appears as a field where different styles and applications are seen, which are increasingly experiential. Installation art, which allows the viewer to re-experience space, makes it visible and allows interaction with different discoveries and readings, is the best example.

An installation, which can be described as a form of contemporary art that has gained popularity in recent years, is a site-specific artwork created for a specific space, where various materials such as sculpture, video, sound, and performance are brought together. In this sense, the installation has a structure that is physically immersive and includes many visual art disciplines that allow the viewer to move and interact with the work. Installations are usually created on a specific theme or concept with abstract or representative titles (Yılmaz Bilgili, 2021, p. 31; Karatay, 2019, p. 513).

The study explains how the concept of gossip, which has been attributed different meanings throughout history, is examined by the designer artist within the framework of installation art, and the creation process structured on interdisciplinary and intercultural foundations.

Method

The installation work was analysed by utilizing Terry Barrett's art criticism approach (2014) and interpreted with Harald Szeeman's mythology approach. It is anticipated that

the study, in which the whole process is handled in all aspects, will contribute to the field in terms of questioning the changing meanings, perceptions, and intercultural concepts from the beginning of its use to the present day from an interdisciplinary artistic perspective.

In the literature of the study, firstly, the concepts of installation art and gossip were examined through the literature review method. A literature review is a method of finding information on the subject being researched, evaluating it from a critical point of view, and explaining an existing situation (Creswell, 2008).

Findings

In the study, the concept of gossip in the work created by the designer artist was evaluated under the subheadings "Application Infrastructure of the 'Gossip' Installation" and "'Gossip' Installation and the Exhibitions in which it participated in" in the findings and evaluation section. An interdisciplinary and intercultural journey was made under the application infrastructure of the work; the decisions taken from the trial stages of the work to its final form were explained in detail.

Conclusion

The study aims to offer a new, different, questioning, and perhaps disturbing experience to the art audience with installation art, which is an artistic way of expression by keeping the concept of interaction at the highest level in terms of the theme of gossip. The designer-artist presented her work which she created with visual cultural and intercultural symbols of her mythology to the art audience, and it is a result of a long-term research and creation process.

The most important function of art is to make people think, ask questions, and raise awareness. To the extent that works of art appeal to society, individuals become more conscious and can better understand social reality. It educates, questions, guides, transforms, and provides a critical perspective (Özbek, 1999, p. 9). It is concluded that the work, which is highly appreciated by the art audience in the exhibitions in which it participated, creates the desired effect on the audience and individual and social questioning is realized by experiencing the interaction at a high level; in this sense, it can be said that the study has achieved its purpose.

Language develops and evolves with human beings every day. As language evolves, it is possible that the meaning of gossip may change and evolve, just as there is a huge difference between its original meaning and its current use. Perhaps it will return to its original meaning, or perhaps it will take on deeper meanings that are now unimaginable.